

GRENDEL LAJOS

Rossz idők járnak

Délután rásütött a nap az „Óráscucc” ákombákom betűire, és Bertit ez idegesítette egy darabig, meg egyáltalán, hogy jön az, hogy „Óráscucc”, mért nem Órás, vagy Óra-javító, vagy Órásmester, vagy mit tudom én. A tavasz elején került Pozsonyba, még zúzmarások voltak a fák, idegenek voltak a majdnem síkátorok, de jött a nyár, a „bú-felejtő”, és Berti valahogy megszokta a síkátorokat is, lassan belakta az óvárost is, persze nem szokta meg, alighanem sohasem fogja megszokni, csak valahogy hozzá-
idomult, mint a csipketerítő a futószalagon készült ebédlőasztalhoz. Fél év alatt sok haverja volt, de barát, legalábbis egyelőre, egy sem. Reggel nyolc órakor kiment az Óráscuccal szemben a placra, és tizenkettőig állt, egyik lábáról a másikra helyezve a terhelést, ha már nagyon fáradt volt. Aztán szünet. Kipihente magát, és délután háromtól hat óráig megint csak odaállt az Óráscuccal szemben, és a napfény úgy világította meg az ákombákom betűket, hogy szinte bekapcsolta a kék neont, holott a fenét, a kék neon csak este világított. Tudta ezt jól, de elhitette magával, mert olyan jó egy kis hazugságban hinni. Mintha világított volna, persze Berti bosszúságára, és slussz-passz. A reggeli műszak nehezen indult, de délután már jobb volt a helyzet. Reggel a *Nota bene* nehezen ment, csak egy-két példányt adott el belőle, de délután már jobban kinyíltak a zsebek. Délelőtt egy-két euro, az nem pénz, még rendes cigarettát sem lehet rajta venni. Délután – az más volt. Délután az emberek kevésbé zsugoriak. No, engedékenyebbek, bár a nagy pénz csak Berti álmaiban létezett. – *Igen, eljött otthonról, mert végre normálisan akart élni. Előlről kezdeni az életet. Igen.* Csakhogy nehezen ment. És ráadásul a délután második felében a napfény visszatukröződött az Óráscucc kajla betűin, úgyhogy csaknem a feje fájt tőle Bertinek.

Az óráscuccban egyetlenegy ember javította az órákat, egy bizonyos Boldis, és két segédet alkalmazott, két fiatal fiút, akik fölvtették a rendelést, és egyébként figyelték az órásmester munkáját nem nagy lelkesedéssel. Berti megleste Boldist, jobban mondva úgy sem tehetett mást, mert éppen szembe volt vele a műhelyajtaja, és azt a nagy meleg miatt folyton nyitva tartotta. **De a sötét műhelyben sem volt sokkal hűvösebb, mint az utcán árusító Bertinek.** Júliusban esett egy kis eső, de augusztusban egy csepp sem, és délutánonként olyan forróság lepte meg a várost, hogy Bertinek odaragadt a cipője az aszfalthoz. A két fiú csak lézengett, mint az őszi légy. De Boldisnak meg sem kottyant a kánikula. Magas volt, és hihetetlenül sovány, mint az agár, és a sovány emberek jól bírják a meleget. Legalábbis így hallotta Berti. Este, a munka után, kiszemelt egy nőt, a vasútállomás mellett lakott, mint Berti, és ugyanabba a kocsmába járt, mint Berti. Nézte őt, és nem merte megszólítani. Nézte

őt már második hónapja. A nőnek is feltűnt, de Berti nem közeledett hozzá, és egyébként is, udvarlója volt, és eleinte összepusmogtak, talán nevettek is rajta, végül levegőnek nézték. Berti szidta magát, mint a bokrot, de hangosan, egyedül, a szobájában. Eszébe jutott, hogy egy orvos azt mondta diszkréten a mamájának, hogy túl alacsony az IQ-ja, nehezen tanul, és főleg ha lányokon jár az esze, hát az kész tragédia. Ha eszébe jutott az orvos aggodalma, mindannyiszor nevetett. Még hogy alacsony az IQ-ja? *Istenem, ha tudná... Pedig hát oda kell mennie a lányhoz, és megszólítania. És végre összetörik a varázslat. És most már normális mederbe terelődik az egész.* Hát, ha jól meggondolja, tényleg nem tanult, csak kegyelemből engedték át a felsőbb évfolyamba, és nem is tudja, hogy hogyan tanulta ki a lakatosmesterséget. De aztán nem dolgozott lakatosként egy percet sem. Pozsonyba vágyott új életet kezdeni, és most itt is van. Egyedül volt, de jó volt, nem törődött vele senki, de felkészült rá, hogy nem fog törődni vele a kutya sem. És ő így tartotta ezt jónak. Legföljebb nem mondja majd senki, hogy alacsony az IQ-ja, és nem sajnálják le. Olyan minden mindegy állapotban volt, és ez kimondottan jó volt.

Augusztus végére viszont megjött az eső, igaz, a kukorica fele elszáradt, és a szűk szobában, melyet egy pillanatra sem aranyozott be a napfény, ugyanis a szoba északra nézett és ha felhők borították be az eget, villanyt kellett gyűjtani, nos a szobában elszaporodtak a szúnyogok, hogy Berti már harmadik éjszaka nem tudott rendesen aludni. Éjfélkor kezdett esni, és az eső olyan hatást tett rá, hogy tíz percen belül úgy aludt, mint egy kisgyerek. Mélyen és álmatlanul aludt. Reggel elkésett, de ezúttal megbocsátották neki. A *Nota Bené*seknek a fele otthon maradt, és őt megdicsérték, hogy a kedvezőtlen időjárás ellenére mégiscsak munkába áll. Ő egy kissé csodálkozott:

– Mit csinálnék otthon? Megezt a penész – mondta.

És kigyalogolt az Óráscuccal szembeni állomáshelyére, mert az már az övé volt. Valahogy úgy alakult a helyzet, hogy szinte hiányzott volna, mint egy bútordarab, úgy odanőtt a helyhez. Mivel esett az eső, behúzódott a kapualjba. Régi kapu volt, óriási rozsdás kilincs nyitotta a kaput, mely mögött penészes fal húzódott, öt méter hosszú. A semmibe vezetett, jobban mondva egy lejárát felé, de a lejárátot senki nem kereste. Berti nyugtalan volt, jobban mondva ideges, de erre semmi oka nem volt. Az időjárás változás, mondta magában, szél fúj, s a szélből ideges lett. Az eső miatt ritkábban jártak az emberek, komorabbak voltak, és nem akaródzott *Nota Benét* venniük. Berti állt, mint a faszent. A *Nota Bene* nem fogyott, mintha ízléstelenséggel lett volna teli az újság. A szél rázta a félig rozsdás csatornát, Bertinek az a rögeszméje támadt, hogy a következő pillanatban rászakad ez az egész hóbelevanc, de nem mozdult, mert egy lépésnyivel tovább esett az eső, mintha dézsából öntenék. „A kurva anyádat”, mondogatta, mert nem jutott más az eszébe. Másfél óra múlva elkezdett sajogni a lába. No, már csak ez hiányzott. Talán az eső hozza a láb-fájást? Mert ritkán fáj a lába, de most annál inkább. A hat óra még messze volt, lement volna Dunaszerdahelyre és vissza, és még így is fél óra volt hatig. Ha sokáig

tart az eső, megbolondulok, gondolta. Délután fél hatig két példányt adott el a *Nota Benéből*. Fél hatkor azonban fölvirradt rá a szerencse. Az órás állt meg előtte, és három darabot kért.

– Megbolondult? – kérdezte Berti, de nagyot dobbant a szíve.

– Az egyik az enyém, a másik kettő a két srácé. Ma fél órával előbb mentek el. Majd holnap odaadom nekik.

Jó nagy esernyő volt nála, amolyan békebeli esernyő, még a világháború előttről, ilyen esernyőt már senki nem hordott. Berti bambán nézett az esernyőre, meg a szemüveges, agárcú Boldisra, meg az ő szőke hajára, amely úgy szétállt, mintha utoljára legalább egy hete fésülködött volna. Boldis rekedten és kissé magasan és erős hangon beszélt, mert egy picit süket volt. Szlovákul beszélt, mert csak ezt az egy nyelvet ismerte, a csehes szlovákot, ami se nem cseh, se nem szlovák, hanem valami istentelenül kevert nyelvjárás egy Szokolca melletti faluból. És még rá is játszott erre a nyelvjárásra, mintha különös büszkeség töltené el, mikor lágy hangzó helyett keményet mond. A fél év folyamán Boldissal egész jól kijött, már-már barát-nak is tekintette, ha nem lett volna túl óvatos. De a múlt még mindig visszahúzta. Túl közel volt a múlt, amelyet el akart felejteni. A múltnak azonban hosszú karmai voltak, belopakodott ide is, Pozsonyba is, nem lehetett vele semmit tenni. Talán az idő... Talán az idő meggyógyítja. Amikor elindultak, közel húzódott Boldishoz, hogy az esernyője háromnegyed részt betakarja őt. Boldis az első nap, mikor fölkerült Pozsonyba és nekiállt *Nota Benét* árulni, szóval mindjárt az első nap megismerkedett vele, és az órás egy *Nota Benet* is vett tőle. Ettől fogva gyakrabban találkoztak, és néhány mondatot váltottak, hogy, például, milyen az idő vagy a pozsonyi polgárok túlságosan fenn hordják az orrukat. Szóval egész jól megértették egymást. De ő gyanakodott. Nem volt semmi oka a gyanakvásra, és mégis gyanakodott. Talán túlságosan meglepte ez a hang, amely az első pillanattól fogva túl megnyerő volt. Józan pillanataiban, szidta magát eleget, hogy ez a hang gyanús neki, holott a hang barátságos volt, de semmi esetre sem tola-kodó. Lerészegítette az a csávó, holott fél esztendő telt el azóta, úgylátszóan már ideje másra is gondolni. Ideje szimpatikusnak is tartani Boldist. Legalábbis ezt gondolta Berti a józan pillanataiban.

Az eső még jobban esett, mint fél órával ezelőtt. Ezért Boldis elhatározta, hogy sör mellett gyorsabban múlik az idő, így hát betértek az *Elnök* nevű kocsmába, amely a köztársasági elnökről volt elnevezve, de a rendetlenséget látva még egy té-esz-elnök is megsértődött volna. Igazi kocsmá volt, Pozsonyban is rendkívüli, mert az elmúlt húsz évben sorra felújították és kicsinosították a kocszmákat, és vendéglő-ként is elmentek volna. Az *Elnökről* viszont megfélemedtek, vagy csóró volt a gaz-dája, és hagyta úgy, ahogy van, lepusztulva. A *Nota Benéről* esett szó, Boldis két sör után megígérte, hogy tenni fog valamit Berti érdekében, még nem tudja, hogy mit, de bízhat benne. Berti megköszönte, de morózusan és halkán, a süket Boldis nem is hallotta. A *Nota Bene* nem üzlet, folytatta az órás, a lecsúszottak üzlete. Onnan már lecsúszni a hajléktalanságot jelenti, mondta, az almabort meg a szagosító gyógy-

szert jelenti. Viszont onnan fölfelé is lehet kapaszkodni, csak merni kell. Egy kis bátorság az egész. Egy jó lendület! Ez, meggyőződése, hogy megvan Bertiben, csak-hogy túlságosan visszavonult, túlságosan kevés a szuflája. Berti bólogatott. Nem annyira hitte az órás szavát, mint amennyire erőt próbált meríteni a szavaiból. Végül is, igaza van Boldisnak! Ha ennyire a múltban él, ha ennyire foglya marad a múltnak, ha ennyire újra meg újra megalázkodik az elmúlt hónapok és évek hatására, nem fog kikerülni soha a múlt árnyékából. A harmadik sör után megállapította, hogy a múlt éppúgy van, ahogy nincs is, hogy ez az egész a fantázia műve, úgyhogy a múlt nincs is, ha úgy akarja. És mindjárt jobb kedve lett. No, csak egy picivel. Az viszont tény, hogy a legfőbb ideje, hogy egyszer s mindenkorra lerázza a múltat, és új életet kezdjen. Ez a harmadik sör után sikerülni is szokott, de másnap jött a kijózanodás, és újra ott állt előtte a múlt, és röhögött, és cinikusan visszarángatta a jelenbe, ahol a múlt ugyanolyan kézzel foghatóan jelen volt, mint az apja, az anyja vagy a nagynya, akik örültek is meg nem is a fiuk pozsonyi szerencsepróbájának. Majd én megmutatom nekik! De mit mutat meg? Ez valahová a homályba veszett.

– Nos, még megköszönöd nekem, hogy elindulsz a *Nota Benéből* felfelé a pályán – mondta a Boldis, de kissé furcsának tartotta, hogy váratlanul tegezi őt. De, aztán az úgy történt, hogy valahogy büszke is volt rá, mert valami biztosságot adott. Erőt adott! Szinte apainak tűnt a Boldis viselkedése, és rá is szolgált erre, hiszen jó huszonöt évvel idősebb volt Bertinél.

– Most elmegyünk hozzám – folytatta az órás. – Van egy kis szilvapálinkám, még alig ittam belőle. Negyedórára lakom innen.

Az esőhöz most már csípős szél is járult. A vár felől fújt lefelé az óvárosba, és mivel a vár felé mentek és fölfelé, minden lépés nehezebbre esett Bertinek. Rövid idő múlva izzadságcseppek gyöngyöztek a homlokán, elkeveredve az esővel, úgyhogy csak az Isten tudta megállapítani, hogy melyik az esőtől és melyik az izzadságtól származó csepp. Boldis pedig beindult. Arról próbálta meggyőzni Bertit, hogy fényes jövő áll előtte. Persze, ha rá hallgat, senki másra! Huszonöt év az nagy idő! Mondhatni rettenetesen nagy. Ő is pipogya fráter volt, de ezalatt a huszonöt év alatt rengeteget tanult. Mindenekelőtt türelmet. Aki nem tanulja meg azt, hogy bizonyos kérdésekben türelmet tanúsítson, az elveszett ember. És a legtöbb ember ilyen. Az alkohol, a kábítószer, az örökös veszekedések megölik az embert. Én, például, nem nőültem meg. És nem is bánom. Még egy másik emberre is vigyázni, emberpróbáló feladat lenne. Berti előtt alkalom kínálkozott, hogy megkérdezze, akkor minek a sok házas ember. De Boldis nem felelt rá, úgy látszik, süketebb a kellenél, vagy csak ha kényes kérdést kap, süketnek tette magát. Aztán arra gondolt, a fene tudja, lehet, hogy Boldisnak igaza van. A nő csak egy tárgy. Még a legszebb nő is.

A negyedórás járás fél órára sikeredett, no, éppen itt volt az ideje, mert Bertit már a méreg fojtogatta. Egy sötétszürke ház előtt álltak meg, valószínűleg a két háború között építették. Amolyan tipikus bérház volt, lerítt a kopott falairól és a gaz-

tenger udvarról a szegénység. Lift nem volt, négy emeletet másztak, a negyedik emeletnél Berti már hallotta a szívdobbanásokat a fülében.

– No, már itt is vagyunk – fulladozott az órás.

Egy sötét szobába vezette be, előszoba nem volt. Az egész inkább nézett ki raktárhelyiségnek, mint szobának – talán az összezsúfolt bútorok tették, és, finoman szólva, a nagy rendetlenség. A két istenadta szék üres volt, de Berti ülepe alatt az egyik megcsikordult, mert a támlája kiállt, talán csak a hétszentség és a sűrű miatyánk tartotta össze, de az is már csak nem sokáig. Boldis hirtelen megelevenedett, mint a mókus az erdőben. Föl-alá járkált, poharat kerített, teát főzött, egyik cipője kikötődött, majdnem hasra esett. Újra visszatért Berti sorsának ecsetelésére. Valóságos vízió kerekedett ki a mondandójából. Csak tíz keményen megdolgozott év. Sőt öt is elég. Nem kell neki egyetemre járni. Viszont ügyesnek kell lenni. A *Nota Benét* úgy el fogja felejteni, mint a rossz jegyeket és az azzal járó megaláztatást. A legjobb, ha már holnap kezdi. Fölmond a *Nota Benésnek*, és keres valami jobb állást. Pozsonyban mindig lehet új állás után néznie, Pozsony jobb város, mint az ország minden városa együttvéve. Holnap vesz egy német nyelvkönyvet. Egy év alatt meg lehet tanulni németül, ha nagyon akar az ember. Közben előkerült a szilvapálinka is. Berti lehúzott fél decit. A szilvapálinka alaposan megrázta, bele is borzongott. De Boldis már két decit ivott. Kezdett a terhére lenni Bertinek.

– Kimegyek pisilni – mondta Boldis, és furcsán járt a nyelve. No, mint aki egy kicsit berűgött.

Volt egy kis ajtó, Berti nem is vette észre, hogy ott ajtó is van. Vajon a konyha lehet ott a fürdőszobával? Iszonyú rendetlenség volt itt, látszik, hogy az asszony keze hiányzik. A házsártos asszony is csak asszony, kevésbé bírja a rendetlenséget. Berti az asszonyra gondolt. Ideje lenne fölcsípni valakit. Megjelent a szőke nő előtte, de a szőke nőnek gavallérja volt, és egyáltalán: Bertit lenézi, igen, a szőke nő lenézi Bertit, azzal a hosszú műszempillával... Az az igazság, hogy még egyszer sem volt nővel, holott tizenkilenc éves elmúlt már, más gyerek régen túl van az ilyesmin. Ő meg... Beleborzongott a múlt évbe és az azelőtti évbe. Legszívesebben kiirtotta magából az elmúlt két évet, de ezt nem lehetett. Ez a haláláig üldözni fogja, erről álmodik, ez kíséri láthatatlanul még a temetőbe is. Nincs megnyugvás. Legszívesebben sírva fakadt volna. De az már túl késő. Boldis túl sokáig maradt. Berti azt hitte, hogy elaludt a vécé ülőkéjén. Kinyújtotta a lábát. Már nem fájt olyan nagyon. Már-már azon volt, hogy szép csöndben távozik. De egyszer csak nyílt az az ajtó.

Az első pillanatban röhöghetnékje támadt, mert úgy állt a Boldis meztelen felsőtesttel és rövid gatyában, mint egy szerencsétlen norvég turista, akinek mindenét ellopták, még a pénztárcáját is. Hát pislogott. Nemcsak süket volt, hanem rövidlátó is egy kicsit, mert a szemüvegét bent felejtette a fürdőszobában. A szemüvegem, motyogta, és visszament megkeresni a fürdőszobában vagy a vécében. Hát jól leitta magát, gondolta Berti, a legfőbb ideje, hogy távozzak. De hamar meglett a szemüveg. És most különös dolog történt, mondhatni megvilágosodott előtte a szituáció, egy-

szerre és könnyörtelenül. Boldis még mindig vigyorgott, közelebb lépett hozzá, és megérintette a csípőjét. Berti az éteri magasságból visszaesett a földre, és még anynyi ideje sem maradt, hogy higgadtan körülnézzon. A nagybátyja, nyögte. A nagybátyám... Tavaly meghalt a nagybátyja, de úgy látszik, csak átköltözött. A feketeség sosem hal meg. A fekete éjszaka minden nap visszatér, és kiköveteli a maga áldozatát. A nagybátyja meghalt, és a feketeség átköltözött Boldisba, és ha Boldis is meghal, a feketeség átköltözik egy harmadik személybe, akiről nem is tud, de ő tudja már, és lesi az alkalmat, hogy Boldis halála után beavatkozhasson. Éppen leszállt az éjszaka. Nyugovóra térnek a kisleányok és a kisleányok. Nyugovóra tér a család. De miféle családja van neki? Az éjszaka könnyező anya és a holt részeg apa, aki ha dührohamot kap, fölfordítja az egész lakást. Berti boldog volt, mert nem látta őket több mint fél éve. És a nagybátyja! Ó, a nagybátyja! Hogy ki nem veti a föld magából! Berti érezte, hogy egy rettenetes erő farkassá változtatja. Az órák mindebből semmit sem sejtett.

– Tudtam én, hogy nem jársz te lányokkal – suttogta alamuszin. – Kezdetől fogva tudtam.

Nos, minden újra előjött, egy pillantás, és a fél év eltűnt, mintha sosem lett volna, a nagybátyja meg, a Józsi bácsi, föltámadott, mintha csak egy órára pihent volna le. A Józsi bácsi gazdag volt, minden alkalommal megajándékozta valamivel, de leginkább pénzt adott neki, jóval több pénzt, mint amennyire fél év alatt összespórolt a szüleitől, azonkívül, hogy beszámolót tartott, hogy mire költötte a pénzt. A Józsi bácsit ez nem érdekelte. „Költsed el, fiam – mondogatta. – Úgy jó a pénz, ha minél előbb a nyakára hágnak.“ Hát elköltötte. Közben iszonyatos lelkifurdalást érzett, mert tisztában volt vele, hogy tilosban jár. Ezerszer megfogadta, hogy Józsi bácsit kerülni fogja, akár a patkányt vagy az anyatigris, de ezeregyszer is hozzáment, ha elfogyott a pénze. *A Józsi bácsi jó volt, a Boldis pedig nem olyan jó?* Aztán Józsi bácsi meghalt, éppen a szakmai vizsgára készült, és szinte látta, hogy az elviselhetetlen kő egyik percről a másikra eltávozik a belsejéből. Akkor úgy látszott, hogy örökre. *És most tessék, visszajött. Visszajött a Józsi egy más alakban. Visszajött a Józsi Boldis alakjában, és rendkívül ellenszenves volt. Vagy ez csupán védekezés? Nem akarja, hogy megerősöködjön, de tulajdonképpen a lelke mélyén akarja?*

– Eresszen ki. Elmegegyek – mondta fojtottan, a dühtől kipirosodva.

– Dehogy mész – mondta ingerülten az órák. – Felőlem itt is aludhatsz. Feküdj csak le. Pihenj kicsit.

Berti mondani akart valamit, talán egy utolsó, mindenre elszánt mondatot, hogy eressze ki, mert rendőrt hív, vagy efféléit, mert fölemelte a kezét, mintha még gesztikulálni is akarna. De ahogy fölemelte a kezét, már nem volt ura az akaratának. A keze egyszer csak önálló életet kezdett élni, ő hirtelen nem is tudta, hogy milyen erő lakozik benne. Az éjszaka farkas képében jelent meg, ő hiába is tiltakozott ellene, a farkas sokkal erősebb volt, erősebb, mint az anyatigris. Meg az is, hogy nem volt világosság. Boldis elfelejtett lámpát gyújtani, vagy szándékosan hagyta sötétben Bertit, úgy gondolta, puhább lesz, ha nem gyújt villanyt. A villanyfénynél másho-

gyan alakultak volna az események. Nem olyan tragikusan. A villanyfény mintegy megfogta volna a karját Bertinek, de legalábbis nem ütött volna olyan keményen. De minden összeesküdött, mintha az ördög írta volna a forgatókönyvet. Azonkívül Berti ártatlan volt, a Boldis járt tilosban, és Bertit is rá akarta venni, hogy járjon ő is tilosban, hiszen ketten voltak, nem tudódik ki semmi, hacsak nem lesz áruló ő. Nos, még egyszer nem!... Elég volt, még egyszer nem visz a pokolba! És lesújtott a keze, mintha nem is ökölcsapás lett volna. Boldis nekiütődött egy teljes sebességgel közlekedő vonatnak, ami elröpítette, mint egy hasáb fát. A farkas csak vernyogott, még a könnye is kicsordult. Ütötte-verte az órást, talán egy fél percig, talán egyig. Boldis már egyáltalán nem védekezett. Az utolsó ütések már csak szelíd pofonok voltak.

Először azt gondolta, csak elájult. Ősi szokás, gondolta. Verekedett az apja, a nagyapja, a dédapja, verekedett az egész világ, még az ősemlék is verekedett, hogy hozzájusson a jushoz, az igazsághoz, márpedig az igazság a legfontosabb, hogy ő nem „buzi”, csak nincs szerencséje a lányokkal. Egészen másképpen alakultak volna a dolgok, ha az apja segít neki a lányokat megtalálni. De az ő apja örökké részeg volt, el kellett menekülnie otthonról, rá kellett jönnie, hogy egész más ember, mint az apja meg az anyja. Szóval a Boldis csak elájult. De már tudta, a lélek legalján tudta, hogy az ájulásból nem ébred föl többé. Először azt érezte, hogy megfagy a keze meg a lába. A farkasok is így éreznek. Üvöltenek, mert végül is egyedül vannak, és egyedül lenni annyi, mint üvölni az éjszakába. Az egyetlen hangos, szava nincs szó, amely paradox módon nem szól senkihez sem. A jeges ár a szíve felé közelített. Még nem tudta, hogy mi lesz. Odalopakodott az ajtóhoz, de az ajtó zárva volt. Csikorgatta a fogát. Mibe keveredtem, ismételtette, megöltem az órást a semmiért. A konyhában, a fürdőszobában, a vécében sem találta a kulcsot. Az a szemét Boldis jól kicsesztet vele. A negyedik emeletről leugrani biztos halál. Egyszeriben halálra rémült. Mit csináltam, mondogatta eszelősen, hiszen elég, ha csak egy pofont adok neki. Fel-alá járkált Boldis lakásában, mint egy ketrecbe zárt farkas. Kibírni az éjszakát egy halott mellett? Berti érezte, hogy elveszti az eszét. Vagy éppen ellenkezőleg, megjött végre az esze? Egyszer csak odarohant a csukott ajtóhoz, és dörömbölni kezdett.

– Segítség – kiáltozta. – Ártatlan vagyok. Ártatlan – kiáltozta torkaszakadtából, de az utolsó emeleten senki nem lakott.

Vagy tíz percig kiáltozott. Egészen berekedt a torka. Utána leroskadt a padlóra, és sírni kezdett. Hangtalanul sírt, mint a bogarak vagy a lepkék. Egy éjszaka várt rá, egy vég nélküli éjszaka, ahol nem fogja lehunyni a szemét reggelig. Bezárkózott a konyhába, de a hulla a képzeletében jelen volt, mert a képzeletnek nem lehet parancsolni. Reggelre már nem ő lesz. Őbelőle egy idegen test lesz, amelynek semmi köze hozzá, Bertihez, egy idegen test, idegen vonásokkal. Az idegen testet megragadják a fogdmegek, és elszállítják a rendőrségre. Ő viszont itt marad bezárva a szobába örökre, mert innen nem lehet menekülni. A hajnal, amely az éjszakát követően jön, érte sosem jön el.